NIEUW KERKJE TE NEERKANT

VAN DEN NOOD
EEN DEUGD GEMAAKT

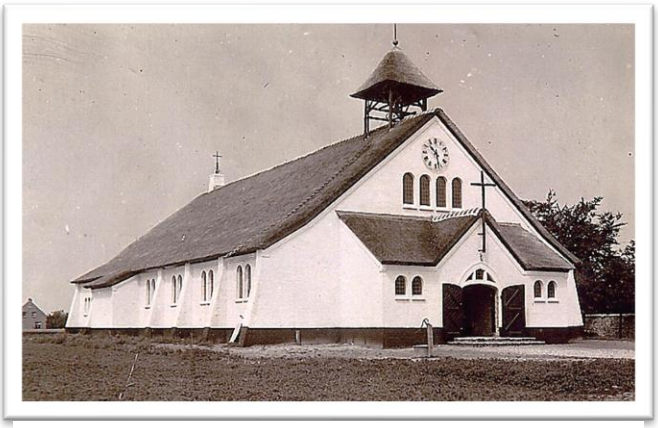

Noodkerkje te Neerkant: Frontzijde

Niets was er, om mee te beginnen, daar in Neerkant, diep in de Peel, dichtbij de Limburgsche grens. Het dorp met zijn ruim 1400 inwonmers vrijwel verwoest, de kerk weg, de pastorie weg, alle groote gebouwen zeer zwaar beschadigd. En dat alles dank zij de kans die de Duitsche tanks kregen om, onder den Novembermist, aan de speurende oogen van hun geduchte bewakers, de Typoon's, te ontsnappen. Dag was in het bevrijdingsjaar 1944; de Peel was toen bijna geheel bevrijd.

Noodkerkje: Achtergevel

Neen, we willen in 't Getouw geen oorlogsreportages opnemen; onze aandacht is thans geheel bij 't herstel. Maar de beklemming van die November-dagen is toch iets, dat men niet vergeet. Wekenlang hoorden we, in ons kleine, naar verhouding weinig beschadigde plekje rond Helmond, het vertrouwde rinkelen der ruiten in de sponningen, als de beide Amerikaansche 15-inch-batterijen hun salvo op Duitsche bunkers afgaven, elke vijf minuten. Toen, in de stilte onder den mistigen November-hemel, klonk daar het vreemde, grauwende geblaf van andere kanonnen tusschendoor. En heel spoedig zagen we de vluchtelingen uit de Peel voorbij komen en klonk de haastige alarmkreet: de Duitschers komen terug, ze zijn al in de Neerkant, ze zijn bij Liessel, ze zijn vlakbij Asten!

Maar op den dag, dat ook wij wilden gaan pakken voor de snelle evacuatie, brak de winterzon door de wolken en zagen we hoe de Typhoons, Spitfires, Thunderbolts en Lancasters opstegen en een orkaan van vuur over de naderende monsters ontketenden. Dien avond was de opmarsch der Duitschers al gestaakt, den volgenden morgen werden zij teruggeworpen door de roemruchte Schotsche divisie.

Maar Neerkant, Liessel, Meyel en heel hun omstreken waren practisch platgelegd. Toen begon de wederopbouw - uit niets. Toch wel; er was volop puin. En er staan daar dien kant uit nogal wat bosschen, dennen, sparren, zoo van dat gewone rondhout. De bevrijders kapten wel hectare na hectare, om er hun wegen mee te verharden, maar er bleef genoeg staan. In Neerkant woont trouwens een volkje, dat actief is. Ze begonnen de

zwaarste schade aan hun huizen te herstellen. Toen volgden kerk en pastorie. Daar hadden ze natuurlijk deskundigen bij noodig. Architect van der Sluys uit Eindhoven kwam te hulp met ontwerp en teekeningen voor een nieuwe kerk. Materiaal was er niet voor, alleen na lang wachten kwam er cement, de rest was er eenvoudig niet. Maar met de bruikbare steenen der ruiïnes van kerk en pastorie trok men den noodbouw op. En met de zware dennen en sparren uit de boschen kwam het bouwwerk stevig en snel tot stand en onder de kap. Met een resultaat, dat aan alle verwachtingen verre voldeed.

Het is het mooiste noodkerkje geworden uit heel het getroffen gebied, met een pastorie in denzelfden stijl op korten afstand. De buitenzijde is met witte mineraalverf bestreken over den ruw-gevoegden steen, hetgeen een zeer genuanceerd effect geeft. Langs den grond is een hoog bruin “plint” verkregen door bestrijking met carboleum - het dak is van gedreven stroo. Zeer harmonisch zijn de kleine hoogvensters in het vlak geplaatst, heel practisch uit glas-afval in lood gezet, vervaardigd. Door de parochianen werd de klok met het fraaie uurwerk aan de kerk geschonken, beide zóó aangebracht, dat ze het geheel op waardige wijze bekronen. Het inwendige van het kerkje treft door de gewijde sfeer, die met zulk primitieve middelen verkregen is. De muren toonen de stemmige baksteen-kleur, die harmonisch overgaat in het effen bruin van het strooien dak en het bruin-gebeitste hout van den vakwerk-bouw en het gebint van rondhout. Met deze eenvoudige constructie verkeeg men een overspanning van 16½ meter, terwijl de kerk 35 meter lang is, zoodat een ruim-aandoend intérieur ontstond, met een prachtige accoustiek. Ook de détails, zooals sacristie en kapellen zijn met zorg afgewerkt; een hoekje als dat, waar preekstoel en een der zij-altaren zijn geplaatst, treft door zijn eenvoud en kunstzinnigheid. Het is een plaats vol wijding en gelegenheid tot concentratie.

Preekstoel met zij-altaar

Men vergeet, al rondgaande, dat dit alles van puin en noodmateriaal uit de naaste omgeving opgetrokken is en staat temeer verwonderd als men ziet, hoe enkele geredde stukken uit den inventaris der oude kerk logisch aan de sobere inrichting der noodkerk zijn aangepast, zooals bijv. het hoogaltaar en de marmeren communie-banken. Wanneer men dit kerkje verlaat heeft men den indruk, uit een tijdelijke kerk in een nieuw-verrezen grootestadswijk te komen. Maar buiten merkt men helaas weer snel genoeg, dat het de zwaargetroffen Peel is, die vechten moet voor het noodigste herstel, doch er zich hier in Neerkant (trouwens evenals in Liessel) op hoogst-loffelijke wijze doorslaat.

v. O.

Artikel in *’t Getouw* HTM nr. 8, jaargang 3 - november 1946